

URBACT HÍRLEVÉL

2012. július

27

URBACT HÍRLEVÉL

- Hogyan teremtsünk jó életkörülményeket a városi lakosság számára?
- Az európai történelmi városközpontok fenntartható jövője
- Kilenc URBACT projekt tartja záró konferenciáját az elkövetkező időszakban – jegyezze fel már most az időpontokat!

FÓKUSZBAN

Hogyan teremtsünk jó életkörülményeket a városi lakosság számára?

Az életminőség és lakóhely minősége közötti kapcsolat megértése kulcsfontosságú azon gyakorló városi szakemberek számára, akik javaslatot tehetnek a lakók jólétét növelő projektek indítására.

Az alább közölt cikk összefoglalása Philip Stein URBACT Tematikus Pólusmenedzser írásának, aki a fenntartható minőségi életkörülményekkel foglalkozó URBACT projektek eredményeit elemezte. Véleménye szerint az egyik legfontosabb dolog megtanulni azt, hogy az integrált megközelítéseknek szükségszerűen fenntartható megoldásokhoz kell vezetniük.

A fenntartható minőségi életkörülmények számos különböző tényezőtől függenek

Hogyan lehet meghatározni, a fenntartható minőségi életkörülmény fogalmát? Philip Stein

szerint a tényezők és mutatók listája igen változatos, de léteznek „közös nevezők”, amik azonosak. Ebbe többek között beletartoznak: az életkörülmények és lakáskörülmények, az egészség, szegénység, munka, bevételek, környezet, szolgáltatások, biztonság, infrastruktúra és mobilitás.

Az életszínvonalat különböző független, és egymással összefüggő tényező-együttes alapján lehet megadni. Éppen ezért ennek emelése is csak integrált megközelítésen keresztül történhet, a tényezők közül minél többet figyelembe véve.

Három URBACT projekt, három különböző megközelítés az életszínvonal témájában

Összesen 24 város működött együtt abban a három URBACT projektben, melyek a városok lehetséges életszínvonal-emelésének témáját járták körül, illetve azt, hogy korábban milyen intézkedéseket kellett volna tenniük. Mindegyik projekt különböző perspektívából közelíti meg a kérdést. Ezzel együtt azt is megvizsgálták, mit tehetnének a jövőben a fenntartható minőségi életkörülmények megteremtésére.

Housing Praxis for Urban Sustainability

A HOPUS projekt támogatja a tervezési szabályozást, ami egy olyan eszköz, mely jobb épületminőséget biztosít a lakóterületeken; a SUITE projekt ugyanakkor azt elemezte, hogyan lehet megfelelő támogatásokat nyújtani a megfizethető lakhatásért.

A legmeglepőbb szempontot a **Building Healthy Communities** (BHC – Egészséges közösségek építése) projekt találta.

Building Healthy Communities

Ennek keretében az egészségügyi intézkedéseket aszerint vizsgálták, hogyan javíthatják azok a városi életkörülményeket. Ma, amikor a megszorításokkal terhelt világunkban a fenntartható minőségi életkörülmények javítása és támogatása mindenki számára fontos, a kérdés nem korlátozódik csupán a nehéz sorsúak életszínvonalának javítására, mint korábban, a növekedés időszakában.

Az egészség a várospolitikában: számít egyáltalán?

Az „Egészséges közösségek építése” című projekt eredményeinek alaposabb vizsgálata segíthet megérteni, milyen fontosak az egészségpolitikai intézkedések bizonyos városi témák megoldásában. A **BHC projekt partnerei** összekötötték az „egészségügyet minden szakpolitikába!” célkitűzést a városmegújulás folyamatával, mint új módszert az életminőség és a hely minősége kapcsolatának vizsgálatára.

A meglévő ismeretek és helyi tapasztalatok összekapcsolásával a projektpartnerek kiépítettek és leteszteltek egy indikátorkészletet, melyet a városregenerációs tervek értékelésére lehet használni, hogy a város fejlesztése egészséges és fenntartható módon történjen. Ebben olyan témák is előkerülnek, mint a gazdasági fejlődés, kulturális és társadalmi kohézió, és környezeti megújulás. Közvetlen hivatkozásokat tartalmaz az egészségügyi tényezőkre, de ugyanúgy azokra az egyéb közösségi és szomszédsági jellemzőkre is, melyek jelentősen befolyásolják a jólétet és életminőséget, úgymint az oktatás szintjei, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés, közlekedés és a zöldfelületekkel való ellátottság.

Philip Stein szerint ezen eszköztár egyik erőssége az a benne rejlő lehetőség, hogy referenciakeretként szolgáljon az összehangolt akcióterületek azonosítására, valamint a különböző felelősségi és együttműködési szintek elkülönítésére, melyek nélkül nem valósítható meg egy integrált tevékenység. Továbbá az eszköztár alkalmas lehet egy adott intézkedés hatékonyságának nyomon követésére is.

Barnsley város önkormányzata (Nagy-Britannia) jó példája annak, hogyan lehet egy ilyen indikátorkészletet az egészségügyi feltételek javulásának vizsgálatára felhasználni. A Barnsley-i **Helyi Támogató Csoport** az Attersley North kerületre összpontosított, ami egy többszörösen hátrányos helyzetű terület (nagy munkanélküliség, alacsony iskolázottság jellemzi, illetve nagy a fizikai és mentális betegségek előfordulása). Alkalmazni kezdték a BHC által kifejlesztett kritériumrendszert, aminek eredményeképpen a Helyi Cselekvési Terv jobban összpontosított az oktatási lehetőségek tudatosítására, valamint az alkohol-, drog-, vandalizmus és antiszociális viselkedés problémáinak leküzdésére. A fő célok között szerepelt a lehetőségek bővítése, a fenntartható mobilitási intézkedésekhez való hozzájárulás, valamint a testmozgás támogatása, hiszen ezek pozitívan befolyásolják a lakók életmódját. A Helyi Cselekvési Terv kapcsolódott a Városi Tanács „munkahely és iskola” elérési terveihez is. A városi környezet is javult az új gyalogos- és kerékpárutakkal, melyek ösztönzik a munkahely aktív elérési módjait, a szabadidős tevékenységeket, élénkítik a kisboltok forgalmát stb.

A fenntartható városfejlesztésnek számos fontos tényezője van, az egészségügy az egyik. Barnsley példája mutatja, hogy akkor tudunk igazán megfelelő kereteket teremteni a fenntartható fejlesztések számára, ha az életminőséget együtt kezeljük a hely minőségével, így például a városi megújulással együtt megcélozzuk a lakosság egészségi állapotának javítását is.

További információ:

- A teljes cikk az „**URBACT projekt eredmények**” kiadványban (149. oldal) – PDF
- A **SUITE projekt** eredményei – URBACT honlap
- **HOPUS mini-helyszín** – URBACT honlap
- A **BHC eredményei** – URBACT honlap

RIPORT

Az európai történelmi városközpontok fenntartható jövője

4

A fenntartható építkezés az európai városfejlesztés egyik legfontosabb törekvésévé vált, de mi a helyzet azzal a több ezernyi történelmi épülettel, melyek az unió városainak szívében találhatóak? Ezek az örökségi épületek közösségük szimbólumait jelentik, és mágnesként vonzzák a turistákat, ugyanakkor hatalmas kihívást is jelentenek a helyi hatóságok számára: költséges a fűtésük és felújításuk, és egyre inkább alkalmatlanná válhatnak a lakhatásra. Az URBACT hároméves LINKS projektje, mely idén fejeződik be, kilenc történelmi városmaggal rendelkező vidéki várost hozott össze tapasztalataik és ötleteik megosztására a történelmi örökség megőrzéséről, valamint arról, hogyan lehet ezen városrészek közösségeit gyarapítani a jövőben.

A történelmi városközpontok élő múzeumokká válhatnak

Számos közösség tanúja lehetett már történelmi városrészük „elmúzeumosodásának”, ahogy az elmúlt évtizedekben elvesztették vitalitásukat. A hanyatlás spiráljában a lakók elhagyják a központot és a külvárosi részekbe, vagy agglomerációs településekbe költöznek, olcsóbb és kényelmesebb lakást keresve, ahonnan a központ könnyen elérhető autóval. Továbbá a történelmi épületeknek energiafogyasztásuk tekintetében környezeti terhelésük is igen nagy. Nagy kihívást jelent leszívetelni és energiahatékonyabbá tenni ezeket az épületeket, amivel vonzóbb lakóhelyet jelentené az emberek számára.

Tapasztalatcsere egész Európán keresztül

A kilenc partnerváros – a belga Anderlecht, az ír Kilkenny, a romániai Brassó, a német Freiberg, a francia Bayonne, a spanyol Almeria, a görög Veria, a holland Delft és az olasz Budrio városok – mind ugyanazokkal a problémákkal néznek szembe, jóllehet különböző körülmények vezettek ehhez az állapothoz. Ugyan a projekt vezető partnere

Bayonne, de a továbbiakban az eredményeket egy kisebb résztvevő, az Olaszország Emilia Romagna tartományában található Budrio város tapasztalatai alapján fogjuk megvizsgálni. Ez a gyorsan fejlődő 20 ezer fős város Bolognától 20 kilométerre, keletre fekszik, de saját történelemmel és identitással rendelkezik.

Pusztító földrengések

2012 májusában Budrio város lakosai drámai módon tapasztalhatták meg építészeti örökségük törékenységet, amikor kilenc nap alatt két földrengés is kirobbant a város történelmi központjától kevesebb, mint 50 km-re, amiben összesen 27 ember lelte halálát. Budrio frissen megválasztott polgármestere, Giulio Pierini számára világossá vált, hogy a történelmi jelentőségű épületek helyreállítása során figyelmet kell fordítaniuk a szerkezeti integritásuk megőrzésére is. „Folyamatosan nyomon követjük a szeizmikus aktivitást, de ezzel együtt különböző intézkedések sorozatával magasabb fokú biztonságot kívánunk megteremteni” mondja. A polgármester reméli, hogy a földrengések ösztönzőleg hatnak arra a megbeszélésre, melynek Budrio városa lesz a házigazdája az utolsó LINKS projekttalálkozó keretében, 2012. október 11-12-én.

Egy történelmi utca újjáélesztése

Low tech INherited from the old european city as a key for performance and Sustainability

A LINKS projekt elsődleges célja az energiafogyasztás csökkentése a történelmi épületek környezeti helyreállításával, ezt Budrio város is támogatja, ezért a Polgármesterek Szövetségének keretében létrejött Fenntartható Energia Akciótervük részeként (melyet hamarosan az Európai Bizottság is aláír) átvizsgálták az összes közintézményük energiafogyasztását. Ugyanakkor a LINKS projekt kiemelten kezeli a kultúra kérdését is. A városnak komoly tapasztalata van az idősebb épületek helyreállításában, például társadalmi egyeztetéseket követően virágzó művészeti központtá alakítottak egy 19. századi víztornyokból álló komplexumot. A LINKS projektnél Budrio

városa a közösség bevonására összpontosított egy a történelmi városközpontban található utca, a via Garibaldi revitalizációja során is. Ebben az utcában található egy 17. századi színház, egy könyvtár és négy múzeum. A múzeumok egyikét az okarinák bemutatásának szentelték, ezeket a fúvós hangszereket, melyeknek több tízezer híve van a Távols-Keleten, itt fejlesztették ki 1853-ban, számos külföldi turistát vonzva ezzel a városba. Azonban hiába gazdag az utca közintézményekben, az egyik helyi LINKS koordinátor, Valentina Ballotta szerint ezek nem elég figyelemfelkeltőek kívülről, számos bolt pedig bezárt már. *„Szeretnénk ezeket az épületeket kivilágítani éjszakára, és a bevásárló utcát is újjáéleszteni”* beszél a jövőbeli tervekről.

A tervezésben az egész közösség részt vesz

Az önkormányzat találkozókat tartott a helyi érintettekkel – kereskedőkkel, vállalatokkal, kulturális egyesületekkel és az egyszerű polgárokkal is – a tervek kidolgozásáról. Egy olyan helyi céget is bevontak, ami energiahatékony LED-izzókat állít elő. Mikor a tervek végül megvalósításra kerülnek, a lakosok azt érzik majd, hogy volt beleszólásuk a dolgokba. Természetesen az ilyen jellegű programok támogatása nem lesz egyszerű. Az önkormányzat már most kapott segítséget az Emilia Romagna Regionális Energia Terv révén, de abban bíznak, még többet is szerezhetnek, mind a régiótól, mind pedig az Európai Regionális Fejlesztési Alapból. Továbbá megtartva az URBACT modellt, a magánszektor támogatására is számítanak.

Nagy változás a döntéshozásban

„A LINKS projekt számunkra nagy változást jelent” – mondja Giulio Pierini. „Egészen mostanáig, mint minden más olaszországi helyi tanács esetében, számos várostervezési döntést egyoldalúan politikailag, vagy közigazgatási szinten hoztak meg. Most dönthetünk úgy, hogy megosztjuk ezeket a döntéseket a résztvevő emberekkel. Ennek az lesz az eredménye, hogy mindenki érdekeltté válik egy célkitűzés elérésében, vagyis mindenki büszke lehet arra, hogy egy változási folyamat valódi résztvevője volt.”

„Környezeti helyreállítás”: a történelmi épületek különleges esete

Budrio színháza, mely júliusban és augusztusban meglehetősen túlmelegszik, sürgős átalakításra szorul. Ez, és egyéb magánkézben lévő történelmi épület is a hatálya alá tartozik annak a szigorú intézkedésnek, melyet az olasz kulturális örökséget megőrző testület adott ki, és amely megakadályozhatja a helyreállításokat. Az

önkormányzat a Helyi Cselekvési Tervében megpróbálja egyszerűsíteni a folyamatot egy információs szolgálat felállításával, azok számára, akik környezeti helyreállítást szeretnének végrehajtani épületükben. Az egyik eredmény, amit Budrio és a LINKS projekt résztvevői látni szeretnének az az, hogy az Európai Bizottság vizsgálja felül az érvényes építési és helyreállítási szabályokat. A környezeti helyreállítás ragaszkodik a modern építőanyagokhoz, ami nem mindig illeszkedik a történelmi épületek egyedik karakteréhez. Számos város gondolja úgy, ha a szabályozások rugalmasabban kezelhetők lennének, az segítene abban, hogy a jövőben Európa történelmi városközpontjai étellel teli tereké váljanak. Az építési szabályzatok, a helyreállítási technikák és a támogatási formák mind előkerülnek a LINKS projekt Brüsszelben tartandó záró konferenciáján 2013. január 9-11-én.

További információk:

- [LINKS projekt](#) – URBACT honlap

EVUE projekt – Elektromos városi járművek: a zöld megoldás

„Városaink és régióink jelentik a jövőt számunkra – a zöld megoldás” címmel készített videót a Régiók Bizottsága (CoR), hogy a Rio+20 konferencián bemutassa az európai városok és régiók energiahatékonysággal és fenntartható fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatait és szerepét.

A videó kiemeli, hogy a városoknak előtérbe kell kerülniük az európai társadalom energiahatékonysági kérdéseinek megoldásában, és bemutatja, hogy ez gyakran már most is így van. Az URBACT EVUE projektjének tapasztalatai állnak a videó középpontjában, ezt a Sally Kneeshaw-val, a projekt westminsteri vezető szakértőjével készített interjún keresztül ismerhetjük meg.

A konferencián a CoR amellet érvelt, hogy „a kormányzás minden szintjére szükség van – beleértve a helyi és regionális szintet is – ahhoz, hogy a felelősségteljes és fenntartható fejlődésre való átállást meg tudjuk valósítani”. Ezt a gondolatot számos URBACT város is osztja, melyek az energiahatékonyságon és fenntartható fejlesztéseken dolgoznak, élen az EVUE projekt partnereivel.

Az ausztriai Weiz városa által vezetett [Aktív Utazási Hálózat](#) projekt a gyalogos közlekedés és a kerékpározás támogatásával próbál fellépni a kis- és középvárosokban felmerülő közlekedési problémák ellen; a [CASH](#) projekt a fenntartható lakhatás biztosításának módjait vizsgálja; a [LINKS](#) projekt pedig a történelmi európai városok megújulásában látja a fenntarthatóság kulcsát. Az újonnan induló „Fenntartható élelmiszerek a városi közösségek számára” című projekt azokra az innovatív kezdeményezésekre fog összpontosítani, melyek célja, hogy fenntarthatóbb legyen az élelmiszerek előállítása, forgalmazása és fogyasztása a városi közösségekben.

A videó [megtekinthető az interneten](#).

Ön is elmondhatja véleményét, és megoszthatja tapasztalatait más URBACT városokkal az URBACT blogon keresztül az [Energiahatékonyság kiépítése](#)” és a [„Mondja el véleményét a városi mobilitásról”](#) című posztokhoz kapcsolódóan!

További információk:

- [Alacsony széndioxid-kibocsátású városi környezet](#) – URBACT honlap
- [Fenntartható minőségi életkörülmények](#) – URBACT honlap

Kilenc URBACT projekt tartja záró konferenciáját az elkövetkező időszakban – jegyezze fel már most az időpontokat!

Két évvel a 2010-ben megkezdett munka után most kilenc URBACT projekt érkezett befejeződéséhez. A projekteredmények megismerésének legjobb módja a megjelenő kiadványokon túl a záró konferenciákon való részvétel. Itt találja az eredmények nyilvános ismertetésének helyszíneit és időpontjait.

[EVUE](#)

Fő téma: elektromos közlekedési eszközök a városi Európában.

Záró konferencia: 2012. október 24-27. (megerősítésre vár), London, Nagy-Britannia

[Active Travel Network](#) (Aktív utazási hálózat)

Fő téma: a kis- és középvárosok közlekedési problémáinak leküzdése a gyalogos és biciklis közlekedés támogatásával.

Záró konferencia: 2012. november 6. Weiz, Ausztria.

[OP-ACT](#)

Fő téma: cselekvési lehetőségek – a kis- és középvárosok stratégiai pozicionálása.

Záró konferencia: 2012. november 8. Leoben, Ausztria

[ESIMeC](#)

Fő tematika: a középvárosok gazdasági stratégiái és innovációi.

Záró konferencia: 2012. november 6-7. Brüsszel, Belgium.

Az esemény címe: „Gyere és ebédelj az ESIMeC-el”. Az első fél nap a partnerségre és a Helyi Cselekvési Tervekre fog összpontosítani, a második napon a projekteredmények szélesebb körű terjesztése történik majd.

[SURE](#)

Fő téma: társadalmi-gazdasági módszerek a városi megújulásban.

Záró konferencia: 2012. november 14. Eger, Magyarország.

[TOGETHER](#)

Fő téma: a társfelelősség területei.

Záró konferencia: 2012. november 22-23. Mulhouse, Franciaország.

[CASH](#)

Fő téma: városi akciók a fenntartható lakhatásért.

Záró konferencia: 2012. november 29. Brüsszel, Belgium.

[LINKS](#)

Fő téma: történelmi európai városok, mint a fenntarthatóság kulcsai.

Záró konferencia: 2012. január 9-10-11. Anderlecht és Brüsszel, Belgium.

A január 10-i konferenciát az Európa Parlamentben tartják, együttműködésben az URBAN intergroup szervezettel.

[Roma-Net](#)

Fő téma: a roma népesség integrációja.

Záró konferencia: 2013. január 17. Budapest, Magyarország.

További információ:

- [EVUE eredmények](#) – URBACT honlap
- Az [Active Travel Network projekt](#) eredményei – URBACT honlap
- [OP-ACT eredmények](#) – URBACT honlap
- [ESIMeC eredmények](#) – URBACT honlap
- [SURE eredmények](#) – URBACT honlap
- [TOGETHER eredmények](#) – URBACT honlap
- [CASH eredmények](#) – URBACT honlap
- [LINKS eredmények](#) – URBACT honlap
- [Roma-Net eredmények](#) – URBACT honlap

URBACT II

URBACT is a European exchange and learning programme promoting sustainable urban development. It enables cities to work together to develop solutions to major urban challenges, reaffirming the key role they play in facing increasingly complex societal challenges. It helps them to develop pragmatic solutions that are new and sustainable, and that integrate economic, social and environmental dimensions. It enables cities to share good practices and lessons learned with all professionals involved in urban policy throughout Europe. URBACT is 300 cities, 29 countries, and 5,000 active participants

www.urbact.eu/project

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

